

Kodėl žaizdos pavojingos

Žaizda – tai odos, gleivinės arba organų vientisumo pažeidimas. Kiekvienai žaizdai būdingas kraujavimas ir skausmas, per žaizdą į organizmą gali patekti infekcija. Nukentėjusysis gali nukraujuoti. Dėl žaizdos gali sutrikti kūno dalies ar organo funkcija. Žmogų gali ištikti šokas.

Pagalba esant žaizdoms:

- užsimaukite gumines pirštines;
- apnuoginkite, atlaisvinkite sužeistą sritį, nuimkite sužalotą kūno dalį varžančius daiktus. Nustatykite, kokia yra žaizda, kokioje vietoje, kokio ji dydžio;
- jei žaizdoje įstrigęs svetimkūnis – nelieskite jo;
- sustabdykite kraujavimą;
- sutvarstykite;
- stebėkite nukentėjusįjį, kad neišstiktų šokas;
- **jei žaizda yra pavojinga, skubiai gabenkite nukentėjusįjį į gydymo įstaigą.**

Raumenų, kaulų ir sąnarių pažeidimai

Sunku nustatyti ar raumenys, kaulai ir sąnariai lūžo, išniro, ar yra patempti. Nebūtina tiksliai žinoti, koks pažeidimas įvyko. Pirmoji pagalba yra panaši, tiek lūžus kaulams, tiek išnirus sąnariams, tiek pasitempus.

Pagrindiniai lūžio požymiai:

- skausmas lūžio vietoje
- kūno dalies formos pasikeitimas
- atraminės funkcijos išnykimas
- judesių sutrikimas
- patinimas
- traškesys traumos metu arba judant
- matomi lūžę kaulai

Pirmoji pagalba lūžus kaulams

Teikiant pirmąją pagalbą **atviro kaulų lūžio atvejais**, žaizdą uždenkite tvarščiu. Jeigu lūžęs kaulas sužalojo stambią arteriją ir žaizda stipriai kraujuoja, užveržkite aukščiau žaizdos. Nejudinkite lūžusių kaulų, suteikite ramybę, dėkite šaltą kompresą, kvieskite greitąją pagalbą. Būtinai stebėkite nukentėjusiojo kvėpavimą ir širdies veiklą.

Įtarus **stuburo lūžimą**, nukentėjusiojo žmogaus negalima kelti, vartyti, sodinti. Palikite tokioje padėtyje, kokioje radote. Raminkite, neleiskite judėti, kvieskite greitąją pagalbą, sekite nukentėjusiojo būklę.

Esant **šonkaulių ir krūtinkaulio lūžiams** atsiranda skausmas, patinimas, traškėjimas. Pirmoji pagalba tokiu atveju – galimo lūžimo vietoje dėti šaltą kompresą, malšinkite skausmą ir būtinai kreipkitės į gydytoją.

Sužalotos vietos įtvarą naudokite tik tuo atveju, jeigu greitoji pagalba negali pasiekti įvykio vietos ir nukentėjusįjį reikia transportuoti. Įtvaras turi būti uždėtas ir pritvirtintas aukščiau ir žemiau sužeidimo vietos.

Pagalba esant sąnarių sužalojimams

Sąnario raiščių patempimas įvyksta, kai pertempiami ar plyšta raiščiai, sutvirtinantys kaulus ties sąnariais. Trauma labai skausminga, primena kaulų lūžį.

Sąnario patempimas atsiranda, kai stiprus judesys ar spaudimas suplėšo raumenis bei sausgysles.

Sąnario raiščių ar raumens patempimo požymiai:

- patinimas
- skausmingi judesiai
- sužalotos vietos deformacija
- patemptas sąnarys pamažu mėlynuoja

Sąnario išnirimas – kaulų pasistūmėjimas, plyšus sąnarį laikantiems raiščiams.

Sąnario išnirimo požymiai:

- nepakeliamas skausmas sąnario srityje
- patinimas aplink sužeistą sąnarį
- sutrikusi sąnario funkcija
- matomas pažeisto sąnario skirtumas lyginant su sveikos galūnės sąnariu.

Kaip elgtis, esant sąnario raiščių ar raumenų patempimui, sąnario išnirimui

Patikrinkite nukentėjusiojo galūnės kraujotaką, jutimus, judesius, pulsą. Jeigu pulso nėra, kuo greičiau gabenkite nukentėjusį žmogų į gydymo įstaigą. Patartina nejudinti galūnės, uždėti šaldomąjį kompresą. Imobilizuokite sąnarį koku nors audiniu ar tvarsčiu. Nebandykite savarankiškai atstatyti išnirimo, kreipkitės į gydymo įstaigą.

Je ištiko trauminis šokas

Trauminis šokas – yra ypatingai pavojinga organizmo būklė, atsirandanti, kaip reakcija į stiprų dirgiklį, staiga nukraujavus ar esant dideliame skausmui. Pirmieji šoko požymiai – blyški oda, paryškėję veido bruožai, dažnas kvėpavimas, silpnas dažnas pulsas. Vėliau – mažėja kraujospūdis, išnyksta sąmonė, prasideda traukuliai ir nesulaukęs pagalbos žmogus miršta.

Šoko profilaktikos priemonės:

- skubus kraujavimo stabdymas
- žmogus paguldomas, jo galūnės pakeliamos (30 cm aukščio), šiltai apklojamas, suteikiama ramybė, nukentėjusysis ramina.
- malšinamas skausmas.
- stebimi gyvybės požymiai: kvėpavimas ir kraujotaka.
- gabenti galima tik gulintį žmogų.

www.smlpc.lt

PIRMOJI PAGALBA SUSIŽALOJUS, LŪŽUS KAULAMS

